

Către: **Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării**

Nr. 67-26/NC din 02.07.2026

Ref.: Proiect de lege pentru modificarea unor acte normative (pentru promovarea economiei digitale și a comerțului electronic)

Asociația Businessului European (EBA Moldova), în contextul consultării proiectului **de lege pentru modificarea unor acte normative (pentru promovarea economiei digitale și a comerțului electronic)** comunică următoarele.

La art. I, Legea nr. 880/1992 privind Fondul Arhivistic al Republicii Moldova, la art. 21¹, propunem completarea după cuvintele ”documentelor electronice” cu cuvintele „datelor, documentelor, documentelor digitizate” la forma gramaticală corespunzătoare.

Propunerea are scopul de a extinde obiectul de reglementare în ceea ce privește utilizarea serviciilor de arhivă electronică în raport cu alte tipuri de fișiere și informații precum: datele și documentele digitizate, or, la moment, nejustificat, norma vizată se referă exclusiv la documentele electronice – care în sensul art. 2 din Legea nr. 124/2022 reprezintă doar „conținutul în formă electronică, în special sub formă de text ori de înregistrare sonoră, vizuală sau audiovizuală, căruia i-a fost aplicată semnătura electronică sau sigiliul electronic”.

La alin. (2) al art. 21¹ cuvintele „, , cu condiția respectării standardelor minimale” propunem să se substituie cu cuvintele „, În cazul documentelor electronice ce fac parte din Fondul Arhivistic de Stat, se aprobă standarde minime”. La final se completează cu o propoziție nouă: „, În cazul în care legislația nu prevede expres termenul de stocare a datelor, acesta este stabilit de operator prin decizie motivată”.

Propunerile au sarcina de a extinde domeniul de aplicare a normelor de reglementare față de toate tipurile de date, documente digitizate și documente electronice, atât în sectorul public și privat, iar pentru a susține obiectivul proiectului de lege în a facilita comerțul electronic și economia digitală, cerințe de ținere a documentelor electronice ar trebui aprobate doar pentru documentele electronice ce fac parte din Fondul Arhivistic de Stat, or, în formula inițială, ar rezulta că Guvernul va aproba cerințe pentru orice document electronic (cerere, demers, petiție gestionată prin email, aplicație, cloud, aplicații de comunicare sau oricare alt canal de comunicare - ceea ce este ireal).

Mai mult, se propune a reglementa acele viduri existente, în care legislația nu prevede un termen de stocare a datelor, în astfel de cazuri având în vedere art. 4 alin. (1) lit. d) și art. 11 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal (art 5 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal , care intră în vigoare în august 2026), termenul de stocare a datelor să poată fi determinat de entitatea vizată, normă similară celei din art. 10 alin. (3) din Legea nr. 284/2004 privind serviciile societății informaționale.

La art. VIII, ce ține de completarea Legii nr. 105/2023 privind protecția consumatorilor, proiectul de lege conține prevederi care afectează nejustificat echilibrul dintre drepturile consumatorului și cele ale comerciantului și care contravin principiului echității.

În redacția propusă, normele introduse la art. 25 limitează dreptul comerciantului de a recupera cheltuielile efective suportate pentru efectuarea expertizei tehnice independente, chiar și în situația în care această expertiză este necesară pentru a răsturna prezumția de neconformitate instituită de art. 23 alin. (6).

Or, potrivit cadrului legal în vigoare, comerciantul este ținut să dovedească faptul că neconformitatea nu îi este imputabilă, atunci când consumatorul contestă refuzul de soluționare a reclamației. În acest context, expertiza tehnică independentă reprezintă un mijloc probator indispensabil pentru îndeplinirea obligației legale de probațiune, iar nu un cost care ar trebui exclus, în mod absolut, din posibilitatea de recuperare.

1. Normele propuse creează o restricție disproporționată

Potrivit art. 25, în situația în care comerciantul refuză satisfacerea reclamației pe motiv că neconformitatea a apărut din motive imputabile consumatorului, acesta are obligația de a dovedi această împrejurare prin expertiză tehnică independentă.

Totodată, art. 23 alin. (6) instituie o prezumție legală în favoarea consumatorului, potrivit căreia orice neconformitate constatată în termen de un an de la livrare este prezumată a fi existat la momentul livrării, până la proba contrarie.

În aceste condiții, dacă expertiza este solicitată de comerciant tocmai pentru a răsturna această prezumție legală, este inechitabil ca acesta să fie lipsit, în mod automat, de posibilitatea de a recupera costurile, chiar și atunci când expertiza confirmă că defectul a fost cauzat de consumator sau de factori apăruti ulterior livrării.

2. Se creează un regim dezechilibrat în raport cu principiul echității

Reglementarea propusă produce un efect excesiv: comerciantul suportă întotdeauna costul expertizei, indiferent de rezultatul acesteia și indiferent de conduita consumatorului.

Această soluție nu este proporțională, întrucât transferă asupra comerciantului o sarcină financiară care, în mod firesc, ar trebui să fie suportată de partea în culpa căreia s-a produs defectul, atunci când aceasta este identificată prin probe obiective.

3. Se descurajează utilizarea corectă a mecanismului probator

Dacă comerciantul nu are posibilitatea de a recupera costul expertizei nici măcar în cazul în care se dovedește culpa consumatorului, se ajunge la o descurajare a exercitării legitime a dreptului de apărare și a obligației de probațiune prevăzute de lege.

În practică, aceasta poate conduce fie la refuzul comercianților de a recurge la expertize, fie la asumarea unor costuri care nu mai au un temei echitabil, ceea ce nu servește nici interesului consumatorului, nici unei aplicări corecte a legii.

Prin urmare, formularea propusă trebuie revizuită, deoarece, în redacția actuală, are ca efect excluderea nejustificată a dreptului comerciantului de a solicita rambursarea cheltuielilor pentru expertiza tehnică independentă, inclusiv în ipoteza în care expertiza confirmă că neconformitatea este imputabilă consumatorului.

În consecință, se propune **excluderea sintagmelor:**

- **„, cu excepția situației în care expertiza a fost necesară vânzătorului sau prestatorului pentru a-și îndeplini propria obligație legală de a răsturna prezumția de neconformitate în favoarea consumatorului, în condițiile legii”; și**
- **„Obligația de rambursare de către consumator nu este aplicabilă în ipoteza în care expertiza a fost necesară vânzătorului pentru a-și îndeplini obligația legală de probațiune pusă în sarcina sa conform art. 23 alin. (6)”**,

întrucât acestea restrâng în mod nejustificat dreptul comerciantului de a recupera cheltuielile efective suportate pentru expertiză în cazurile în care neconformitatea este cauzată de consumator.

Mulțumim anticipat pentru considerare și exprimăm deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară în vederea ajustării cadrului legal pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile pe termen lung.

Cu respect,

Mariana RUFA
Director executiv
Asociația Businessului European

Ex: nadejda.chirita@eba.md, tel: 069719131